

C-ová zboží žalobcem dodané podržela, nedovodil však z toho žádných důsledků. Okolnost tato o sobě jest nerozhodna, poněvadž nevylučuje, by vady, které řádnému užívání nepřekážejí, dle § 932 obč. zák. přejímající věc si podržel a žádal zmenšení úplaty. Poněvadž tedy bude třeba v tomto směru dalšího jednání v první stolici, byly dle § 510 c. ř. s. rozsudky obou nižších soudů zrušeny a věc vrácena soudu první stolice k dalšímu jednání a vydání nového rozsudku. Pokud však žalovaná namítá compensando nárok na náhradu škody, kterou prý žalobce C-ové způsobil, jest správný názor obou nižších soudů, že žalovaná není oprávněna, tuto námitku činiti a to ani tenkrát, kdyby byla C-ovou k tomu zmocněna; neboť kompensace jest dle § 1438 obč. zák. přípustna jen při pohledávkách vzájemných mezi věřitelem a dlužníkem. Pohledávku osoby třetí nelze dle § 1441 obč. zák. kompensovati a to ani na základě zmocnění téže, poněvadž i potom protipohledávka zůstává majetkem této třetí osoby, tudíž podmínky kompensace dle § 1438 obč. zák. tu nejsou a rozsudek nemohl by o pohledávce compensando namítané po rozumu § 411 c. ř. s. nabytí moci práva, poněvadž proti třetí osobě na sporu neúčastněné nemá účinku. V tomto směru tedy odvolání, pokud vytýká nesprávné posouzení právní, není odůvodněno a následkem toho není tu ani vady dle § 503 č. 2 c. ř. s.

Čís. 79.

Cizoložství, kterého se dopustila manželka po právoplatném soudním rozvodu jejího manželství pouze z viny manželovy, nemá v zápětí zánik jejího nároku na výživu dle § 91 obč. zák.

(Rozh. ze dne 11. března 1919, Rv I 126/19.)

Vůči žalobě, kterou se domáhala manželka po právoplatném soudním rozvodu svého manželství pouze z viny manžela na tomto placení zákonného výživného, namítal žalovaný manžel, že žalobkyně nároku toho pozbyla, poněvadž se po rozvodu dopustila cizoložství a porodila nemanželské dítě. — P r v ý s o u d (krajský soud v Mostě) vyhověl žalobě mezi jiným z těchto důvodů: Není pochyby, že zákonný závazek manželův, poskytovat své manželce dle svého jmění slušnou výživu, založený v § 91 obč. zák., zůstává, nevzdala-li se ho manželka, nedotčen i tehdy, když bylo manželství rozvedeno od stolu a lože nedobrovolně soudním výrokem toliko z viny manžela. K náhledu, že žalobkyně nároku toho pozbyla, poněvadž se ho stala nehodnou, pro cizoložství, jehož se po rozvodu dopustila, nelze přisvědčiti. Občanský zákoník nestanoví nikde takového zániku nároku pro nehodnost bez svolení manželky a nelze jí ho proto odepřít ani, když se prokáže, že se dopustila cizoložství, ovšem teprve po právoplatně ukončeném sporu o rozvod jejího manželství. Kdyby se byla žalobkyně domáhala tohoto výživného zároveň se žalobou o rozvod, neb vedle této, bylo by jí toto nepochybně bývalo soudem přiznáno. Jelikož se pak dopustila cizoložství teprve po právoplatném ukončení řízení o rozvod a nikoliv za něho, nebo před ním, nelze právem také tvrditi, že se ve případě tomto pošinuly základy příslušného rozsudku. Rovněž tak nelze dovozovati z předpisů §§ 91, 1263 a 1264 obč. zák., že

může manžel při manželství rozvedeném z jeho viny odepřítí své rozvedené manželce výživné v tom případě, porušila-li tato věrnost manželskou. § 91 ukládá manželu bez výjimky povinnost, živiti svou manželku, § 1263 obsahuje pouze předpisy o oddělení jmění pro případ dobrovolného rozvodu a § 1264 stejné předpisy pro případ soudního rozvodu, dodává k tomu v druhé větě, že při rozvodu soudním může strana, která jest bez viny, žádati za přiměřenou výživu. V případě našem bylo však právoplatně vysloveno, že jest žalobkyně bez viny. Přísluší jí tudíž nárok na výživu proti žalovanému. — O d v o l a c í s o u d (vrchní zemský soud v Praze) potvrdil tento rozsudek v podstatě z jeho důvodů, dodav, že zrušením manželského spoluzití pomíjejí i právní účinky manželství, jichž předpokladem jest společenství manželů, tudíž i povinnost k zachovávaní manželské věrnosti. I když se má však za to, že zachovávaní této věrnosti nenáleží k těmto účinkům a že tělesný styk některého z manželů s osobami třetími se přičítá právu i po provedeném rozvodu, tož může přece míti v zápětí jen ony následky, které s ním zákon spojuje, nikoli však ztrátu práva na slušnou výživu, jež poskytuje zákon manželce pro případ, že došlo k rozvodu z viny manžela, bez jakéhokoliv obmezení (§§ 91, 1264 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Dovolání nelze přiznati úspěchu. Vytýkajíc rozsudku v odpor vzatému nesprávné posouzení po stránce právní, snaží se dovolání dokázati, že žalobkyni z té příčiny, že po rozvedení manželství vedla život nemravný, nepřísluší nárok na výživné po rozumu § 91, 1263, 1264 obč. zák. Tu dlužno především podotknouti, že okolnost, že by byla vedla žalobkyně po rozvedení manželství život v nejvyšší míře závadný, zjištěna není. Třeba že nelze bez výhrady přisvědčiti názoru, že by rozvedený manžel nebyl povinen zachováti manželskou věrnost, nelze již ve skutečnosti, že žalobkyně za několik roků po rozvedení manželství porodila nemanželské dítě, souditi na život nejvýše závadný a nemravný. Než i když se připustí, že pohlavní styky manžela katolického vyznání s osobami třetími po vykonaném rozvodu de lege lata porušují právní sféru manžela druhého, nemůže to míti za následek ztrátu nároku na výživu, která žalobkyni bez zavinění na její straně již rozvedené přísluší proti manželu, z jehož viny manželství rozvedeno bylo; neboť o ztrátě tohoto práva již nabytého zákon nikde ustanovení nemá, ač na jiných místech nehodnost osob výslovně jako příčinu ztráty práv uvádí (sr. §§ 540 a násl. obč. zák.). Proto nelze sdíleti názoru, že by okolnost žalobkyni přiznaná, že po rozvodu porodila nemanželské dítě, vylučovala ji z práva poskytnutého jí jasným a bezpodmínečným ustanovením §§ 1263, 1264, 91 obč. zák., to tím méně když soudce i při rozvodu z viny obou manželů v uvážení veškerých okolností z důvodu slušnosti může manžela přidržeti k poskytování slušné výživy (dv. dekr. ze dne 4. května 1841 č. 531 sb. z. s.). Právní náhled dovolání nemá v zákoně opory, dlužno proto uznati správným právní posouzení věci se strany soudů nižších a dovolání jako bezdůvodné zamítnouti.